

ITEM No. 12343/53

HUNGARY

BORDER ZONES /0403b/

M.J.
15 Dec
VII/948a

The Organization And The Officers Of The Reserve Company Of
The State Frontier Guards Of NAGYATÁD.

SOURCE TRIESTE:

A 23 -year- old border guard who
escaped from Hungary on 15 February 1952.

DATE OF OBSERVATION:

Until 15 February 1952.

SUMMARY:

Description of the effective forces
and placement of the various reserve companies of the border
guards stationed in southern Hungary, with special reference
and details to the company in which our source served, i.e. the
company stationed in the little town of NAGYATÁD.

The border service and a list of all
officers and non commissioned officers under whom our source
served are given.

EVALUATION COMMENT:

The existence of the NAGYATÁD border
guards station is confirmed /see Item No. 12471/52 with many
details/. The given statements are in agreement with information
available in our files.

The name and position of KANOK are
confirmed, but his training in Soviet Russia is unknown to date.
The other reported names are UNCONFIRMED.

x x x

Az egész magyar határ köröskörül
kerületekre van beosztva. Így van NAGYATÁDI kerület, itt három
zászlóalj van elosztva. Ez a kerület BARCSTÓL egész LENTEIG ter-
jed /Somogy és Zala megyékben/. Az első zászlóalj LENTÉBEN, a
második MURAKERESZTURON, a harmadik ZSITVAPUSZTÁN állomásozik.
A zászlóalj órákra oszlik, egyben 7 óra volt. Az óra 80 tagot
foglalt magában. Minden zászlóaljnak van egy tartalékszázada és
a kerületnek is külön.

/more/

1.

A tartalékszázad feladata a következő volt: Ha kémátdobásról érkezett hír, akkor riadózták azonnal a tartalékszázadot és annak át kellett fésülnie a terepet a legaprólékosabban, olyan értelemben, hogy még a tanyákat és falusi házakat is átkutatták a pincétől a padlásig.

BELEZNAN történt 1951 végén, hogy egy ilyen razzia alkalmával elfogtak egy ilyen átvetett gyanús egyént, akit a földérítő tisztek azonnal BUDAPESTre vittek, az asszonyt és embert, akinek a házában megtalálták, rejtegetés címen elfogták és bevitték hozzájuk, de csak rövid időre, mert azokat is hamarosan PESTre szállították.

A tizedes aki elfogta egy pár barna félcipőt és a közlegény töltőtollat kapott, s ezeket a tárgyakat ünnepélyes keretek közt, a kerületparancsnok nyújtotta át nekik és még ráadásul főparancsnoki dicséretben is részesültek.

A riadószolgálat tökéletesen meg volt szervezve, hiszen a legaprólékosabb részletekig, úgy, hogy élőlény nem menekülhetne ki ebből a szorosra vont hálóból ha segítségükre nem lenne a határőrszolgálatnak a politikai nemtörődomségükből eredő lagymatagsága, ezért sokan kikerülik a hurkot, mert a katonáknak fontosabb a hátizsákjuknak szőlővel, hagymával és egyéb gyümölcseivel való megtömése, mint a gyanús egyének elfogása, nem beszélve a falusi házak jófajta borainak sűrű kostolgtatásáról hasonló operációk közben.

A tartalékszázad második, szélesebb körű feladata a provokációk és háborús konfliktus esetén a határvonalon az ellenség fenntartása mindaddig, amíg a tűzérség és páncélos egységek, valamint a gyalogság meg nem érkezik.

A tartalékszázad mindenkor beavatkozott, ha a szakasza egyes pontján provokáció történt. Ilyen esetben puská, géppuska, golyószóró és aknavető volt a fegyverük. Razzia alkalmával csak könnyűfegyverek: puská és géppisztoly. Az átdobott egyének és szökevények /disszidensek/ elfogására vonatkozólag hét pontban meghatározott szolgálati szabályzat határozta meg a fegyverhasználatot. Főcél: élve elfogni.

Határőrizet is háromfajta volt: rendszeres, fokozott és megerősített. Az első a normális állapotoknak felel meg, a másik, ha gyanús körülmények merülnek fel vagy feltehető az átvetés lehetősége, a megerősített nagy ünnepek alkalmával, mint pl. május 1-én, amikor a tartalékszázad felvonult a határra.

A határtól befelé 1 km. mélységben van portyázás, patrul, kettessel. Ez a mélység portya. A határszakaszon hétfajta járőrszolgálat van: 1/ figyelő, 2/ magasfigyelő, 3/ Utellenőrző, 4/ ellenőrző, 5/ szakaszjárőr, 6/ vegyes szolgálatot ellátó járőr és 7/ nyomsávellőőrző járőr.

/more/

2.

Forrás szolgálata alatt két kerületi parancsnoka volt. Az első neve: KANOK Győző, őrnagy, Oroszországba ment hadtestparancsnoki iskolába. Valamikor CSEPELI munkás volt, 175 cm. magas, súlya 80-85 kg. 40 év körüli, haja világos, kissé pocakos. Ez 1951 júliusában ment el. Utódja ILLES Béla lett, 35 éves, magas, 180 cm. 70 kg. körüli, barna. PESTEN rendőrségi kopó volt. Mellé volt beosztva HAJÓS Sándor politikai főhadnagy, 180 cm. magas, 30 év körüli, fekete haja, nős, földműves volt valaha.

BÁCSKAI Bertalan törzsparancsnok százados, 45 év körüli, 165 cm. magas, barna haja, súlya 65-70 kg. református. Ezt hamarosan leszerelték, mert a mult rendszer embere volt. SZALAI orvosszázados, 45 év körül, nős, súlya 70 kg. magassága 165, kopaszodó pocakos. Eleinte civil orvos volt, később bezupált.

NAGY János 25 éves, 170 cm. barna, súlya 65 kg. tájszólásban beszél, földműves volt, alhadnagy. CSONKA garázsparancsnök, valamikor kisbíró volt, magassága 165 cm. súlya 65, köpcös barna, fanatikus, hirtelen haragu, féltelmes ember. Még meg is ütötte a legénységet.

KESZELICE János törzsrőrmestert még 1951 őszén leszerelték, mert JUTASI altiszt volt. HÁTÓT alhadnagy a műszaki csoport parancsnoka volt. Magassága 175 cm. súlya 65 kg. barna, 35 év körüli. TÓTH László törzsrőrmester, 27 éves, 170 cm. magas, súlya 65 kg. barna, földműves, nőtlen, jóindulatu. Volt még ezenkívül politikai szakaszvezető és őrmester is, de ezeknek a nevére hírforrás már nem emlékezik.

Politikai tiszt és altiszt munkája egymást kiegészítette, párhuzamosan dolgoztak. Az altiszt inkább a kiképzésnél, amaz inkább a politikai oktatásnál tevékenykedett.

End.